

Gudstjeneste i Lille Lyngby Kirke

den 25. marts 2018

Kirkedag: Palmesøndag/B

Tekst: Zak 9,9-10; Fil 2,5-11; Joh 12,1-16

Salmer:

LL: 176 * 450 * 451 * 57 * 81 * 84,6 * 68

Så er det blevet påske. Det har jeg set frem til. Igennem fastetiden har påsken stået som målet. Fastetidens vej har været en stadig intensivning af vejen til Jerusalem, til påskefesten. Vi er blevet sporet mere og mere ind på højtiden. Korset er blevet tydeligere og tydeligere.

De næste højtidsdage vil der i bibelteksterne, salmerne og sikkert også i prædikenerne dukke en del begreber op, som har meget central betydning i kristendom, i kristen tro, og i forståelsen af de bibelske tekster. Det vil være begreber som forsoning, Guds retfærdighed, Guds vrede, hellig, ophøjelse, fornægtelse, svigt, tro, trofasthed, liv, død, frelse, fortabelse, sandhed, fællesskab, opstandelse, herliggørelse – og mange flere af samme slags, og her blot nævnt i flæng. Og mange af disse begreber vil vokse ud af påskens begivenheder. Påskens begivenheder er begivenheder, der giver grobund for at tale om mange begreber og –ismer. Påskens konkrete begivenheder giver grobund for at rigtig mange begreber og –ismer konkretiseres og løftes op på et højere plan. De løftes endvidere ud af deres begivenhedsramme, der på mange måder kan stå som en symbolsk fremstilling af det egentlige, eller en konkret fremstilling af det abstrakte. Det kan blive meget diffust/abstrakt. Nu prædiker vi jo ikke det diffuse/abstrakte i kirken, derfor er der i kirken tendenser til at åndeliggøre det diffuse og abstrakte. Dét bliver bare så nemt til kejserens nye klæder. Det bliver volapyk på et højere plan. Det er min

hensigt, om det så lykkes eller ej, må tiden jo vise; men det er min hensigt at undgå det. Derfor er det også vigtigt for mig at slå fast i dag, og det er vigtigt for mig at holdes fast i, hele påsken igennem, at påskens begivenheder er konkrete og virkelige efter bogstavens fortælling herom.

Jeg kan godt finde på at omtale hele påskeforløbet og hele påskens gudstjenesterække som et drama. Men det er i betydning, at det er dramatisk, og at det er et så mættet og fortættet handlingsforløb, der sammen med de mange små og ekstra ting i gudstjenesterne, udsmykningen, liturgiens forandringer, karakteren af musikken både uden for salmerne og i salmerne, alt sammen er det dramatisk, for mig et drama. Men det er vigtigt, at det er ikke et drama, hvor de enkelte hændelser, skal symbolisere noget andet. Hændelserne er ikke begrebers klædedragt. Derfor er mit udgangspunkt for påsken, at hændelserne, vi skal gennemleve på dramatisk vis de næste hellige dage, er virkelige hændelser. Det er hændelser, der har det helt fantastiske, at konsekvenserne af dem har betydning for os i dag, som om begivenhedernes virkelighed er i dag.

Dét kommer frem på mange forskellige måder; men der er en måde, der er særlig fremherskende. Det er påskesalmerne. Jeg kan kun anbefale, at man også sætter sig hjemme og læser salmerne til påske igennem, da vi jo kun kan nå et fåtal af dem i gudstjenesterne. Og rigtig mange af dem er helt fantastiske til at formidle/genfortælle begivenhederne, som de skete. Og i langt de fleste af salmerne, dér vender betydningen undervejs i salmen til at blive en forkyndelse af betydning og konsekvens for nutiden, eller det bliver en bøn bedt af den nutid, der lige nu sidder med salmen. Der er rigtig meget at hente til fordybelse og til at gøre påskebudskabet og –oplevelsen endnu større og nutidigt.

I dag er det så palmesøndag. Hosianna i det højeste! Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn! Hosianna i det højeste, Israels konge!

Indtoget i Jerusalem blev et optog. Folkeskaren gjorde det til et triumftog. Det havde nærmest en selvforstærkende effekt, hvor det ene blev bygget oven på det andet. Palmegrene blev brækket af træerne og lagt på vejen. Hosianna i det højeste! Folk tog helt impulsivt deres kapper af og lagde dem på vejen. Gammeltestamentlige profetier blev vakt til live i deres hukommelse og i deres forventning: Hosianna i det højeste. Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn, Israels konge! En eufori af glæde og forventning omgjorde den tavse Jesus på æslet. Æslet – et trækdyr, et arbejdsdyr, et tjenestedyr, lige som han selv kom for at tjene.

Det er påske. Byen syder af liv og fest for udfrielsen af Egypten. Det passer som hånd i handske, at Jesus nu rider ind i byen for at udfri dem fra den romerske besættelsesmagt. Nu kommer Jesus. Og nu lader han sig hylde, ham, de allerede ville gøre til konge, da han mættede en tusindtallig skare med blot nogle få brød, han, der kan helbrede deres sygdomme, han der gennemskuer de fines og de riges og magthavernes løgn og falskhed og bringer Gudsriget til mennesker og sætter sig hos fattige, udstødte og samtaler med kvinder, han der skal genoprettet det gamle Davidriges storhed og pragt. Hosianna i det højeste!

Der er nu noget ved at være mange. Der er noget ved skarer og folkemasser. Der er nu noget ved bruset fra de mange røster. Der er noget ved det store og det storslåede. Man kan næsten ikke undgå at blive revet med i begejstring og bekræftelse. Det kan være svært at bevare frimodigheden og gejsten, når vi blot er nogle få. Men når vi er mange. Når vi går fra at være en

gruppe til at være en flok eller en skare, det kan være så berusende.

Og de er endnu flere i dette, end tilfældet var dagen før, selv om det da også var skarer af mennesker, der strømmede til hjemmet i Betania for at se Lazarus, som han havde opvakt fra de døde. Hosianna i det højeste! Det lyder da meget bedre, når vi alle siger det, end når bare jeg står her og siger det: Hosianna i det højeste!

Folkeskaren, massen, kan noget, som den lille gruppe ikke kan. Den kan også skjule den enkelte. Den enkelte kan skjule sig i massens mening og handling. Den enkelte behøver ikke selv tage stilling eller stå til ansvar. Den enkelte kan falde ud og blive overset, for ingen ser den enkelte i skaren. Og dog, så er en skare bygget op af enkelte. Jeg væmmedes og blev meget ked af det og urolig, da jeg i sidste uge i TV kunne se mennesker i tusindtallige skarer samles omkring Putin op til og efter valget til præsidentposten i Rusland. Sådanne skarer drager også de negative til, for hvem vil stå synligt udenfor, selv om man måske står udenfor? Hvem kan stå udenfor og træde op imod skarerne? Man bliver trådt ned, overset. De samme mekanismer, som var på spil i skarerne omkring Putins valgkamp er på spil palmesøndag i Jerusalem, og enhver skare og dens midtpunkt står i denne fare, også skarer omkring det kirkelige, omkring Gud.

Det er ikke helt så tydeligt i indtogsberetningen, isoleret set. Men det er tydeligt i påskebegivenhederne samlet set.

Dette med skarerne er faktisk lidt af et problem for mig personligt. Det er lidt af et problem, som jeg meget håber, at denne søndag kan være med til at afhjælpe. For der er jo også noget positivt ved store skarer. Det er da opløftende og

opmuntrende, når vi er mange, også når det gælder kirken i dag. Det er også medvirkende til at bestyrke os i, at når vi er mange, der kan samles om evangeliet, så er det jo nok ikke helt galt i byen. Mangfoldigheden i glæden kan også være til inspiration, opmuntring osv. Og det kan da godt skabe lidt misundelse over de steder, hvor de altid sprænger alle rammer til gudstjeneste. Når det ikke sker i vore kirker, da kan jeg nemt komme i anfægtelse over, hvorvidt det er rigtigt, det vi gør her hos os i formidlingen og forkyndelsen. Helt konkret kan jeg godt komme i anfægtelse over, at hvis der var en tilsvarende præst, som de andre steder, her hos os, så ville vores kirke også altid være fuld, og I kunne samles i skarer og flokke, og hyldest og tilbedelse af Jesus Kristus ville runge og fylde ikke bare rummet, men også sjæl og sind.

To ting har til i dag fået mig til at tænke lidt anderledes: 1) Jeg kan ikke sige mig fri for, at sådanne tanker også et eller andet sted hænger sammen med præstens, og altså min selvopfattelse og oplevelse af popularitet. Og negativt med det modsatte resultat. Og det er totalt misforstået. Men det er så nærliggende at tænke sådan, når mit dybest ønske er, at mennesker, at vi, skal se Jesu herlighed, se ham som ikke bare Israels konge, men vores konge, Herre, Frelser og Forsoner.

Det er sådanne tanker, der kommer, når jeg i forfængelighed sætter mig selv før evangeliet og glemmer, at præsten er ikke sat på jorden for at være populær, men for at være røsten, der råber om ham, som kommer i Herrens navn. Men det er hårdt og smerteligt at indse, for hvornår er det forfængelighed og djævelske gerninger til tab af frimodighed, og hvornår er det Guds måde at ville noget bedre? Men 2) Maria lærte mig, at det læres og ses måske slet ikke i de grænsesprængende og frembrusende skarer. Eller rettere det ses ikke af alle i de store skarer.

Hele ugen har jeg gået og tænkt over indtoget i Jerusalem. Jeg har valgt Johannesteksten til i dag, fordi den også handler om indtoget. Men første del af teksten handler om noget helt andet. Om Marias salvning af Jesus i hjemmet i Betania. Og uanset hvor mange tanker, jeg har gjort mig om indtoget, om herlighed, majestætisk stemning og eufori og skarens selvforstærkende intensitet m.m., så har jeg ikke kunne slippe Maria. Hun lærte mig noget om Jesus.

Og det er jo at gå fra den ene yderlighed til den anden. Fra skaren til den enkelte. Og alligevel, så fornemmer jeg og oplever jeg meget større guddommeligt nærvær mellem Maria og Jesus end mellem skaren og Jesus. Det er også tænkevækkende, at Jesus siger ikke noget i folkeskaren, men han tager Maria i forsvar, og tager hendes kærlighed og kærlighedsgerning til sig.

Maria salver Jesu fødder og tørrer dem med sit hår. Hun ofrer godt nok noget meget dyr salve. Men hun gør impulsivt, hvad hun kan, med det hun har til rådighed. Og hun ønsker kun at vise sin kærlighed til Jesus som hendes Herre. At Maria så sådan på Jesus, ved vi fra andet sted i evangelierne. Det er Marias stille og ægte måde at hylde Jesus på i sit liv. Dermed ikke sagt, at de store skarer ikke kan være ægte i deres hyldest. Men dermed sagt, at der behøver ikke være den store skare, for at hyldest kan være ægte, dyb og storslået. Og Jesus tog imod den. Jesus tog imod Marias kærlighed og tilbedelse.

Uanset hvor store skarer vi kan mønstre i tilbedelse og hyldest og lovsang osv., så er det stadig den enkelte, der skal møde Jesus. Flokken kan ikke gøre Jesus til konge. Den enkelte kan tage Jesus til sig som konge. Derfor kommer heller ikke den store skare uden om, at den enkelte må møde Jesus og tilbede

og hylde ham og vise ham kærlighed og se ham som konge. Vi kan ikke have Jesus til Herre. Men jeg kan have Jesus til Herre og Frelser. Du kan have Jesus til Herre og Frelser. Og sammen kan vi så forenes og være fælles om at hylde vor Herre og Frelser som konge i Guds rige. Men vi kan aldrig være en skare, uden at være en skare af enkelte.

Palmesøndagsberetningen har aldrig før talt til mig, som den har talt i år. Måske fordi jeg netop selv i år så nemt lader mig fascinere og deprimere af skarernes muligheder og farer, og måske fordi jeg må tage del i skarernes Hosianna i det højeste, men vide, at når den enkelte i sit stille sind priser Herren Jesus, så ER han vor Frelser og Forsoner og Konge Herre Jesus Kristus, han som kommer i Herrens navn. Hvor han rider ind, der bliver der påske for Herren, i Herrens navn: Hosianna!

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen